

Miljøverndepartementet
Boks 8013 Dep
0030 OSLO

Oslo 15.11.07

Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) Østmarkas Venners høringssvar

Østmarkas Venner (ØV) viser til høringsbrev og høringsdokument lagt ut på Miljøverndepartementets nettside 25.06.07. Vi er medlem i Oslo og Omland Friluftsråd (OOF), som er paraplyorganisasjon for kommuner og frivillige organisasjoner i Osloregionen. Likevel vil vi gjerne gi et separat høringssvar i denne saken. ØV er en interesseorganisasjon for Østmarka med ca 3400 medlemmer, og har som formål å sikre Østmarkas grenser, bevare den som natur- og friluftsområde og få flest mulig til å bruke Marka.

Generelt om lovforslaget

ØV er glad for at MD har lagt fram forslag til en egen lov for Osloområdet. Dette er en sak som organisasjonene i Osloområdet har jobbet for i flere tiår, og som det nå absolutt er på tide å slutføre. Vi støtter hovedtrekkene i MDs lovforslag, men mener at det på en del punkter er for svakt, og ikke representerer det løftet og den framtidige sikring av Marka vi håper på.

Hovedformålet med loven må være å sikre Markagrensa og ta vare på Markas innhold og kvaliteter. Ut fra et slikt perspektiv har forslaget til formålsparagraf klare mangler. Den har ikke med sikring av grensene, presiserer ikke hvilke idretter som hører hjemme i Marka, sier ingenting om kulturminner og heller ikke noe om at skogbruket må tilpasses de øvrige formål. § 1 må derfor revideres vesentlig.

I det følgende omtaler vi nærmere to grunnleggende forhold som lovforslaget ikke har tatt med, for vi kommenterer noen enkeltparagrafer.

Skogbruk

Ved siden av vedvarende press mot Markagrensa i form av trusler om nedbygging og andre tekniske inngrep, er skogbruket det som påvirker Marka mest negativt. Generelt har det innen skogbruket vært en prosess bort fra gigantiske flatehogster, monokultur og ensaldret skog og over mot et mer variert skogbilde med ulik sjiktning, mindre hogstflater, gjensetting av livsløpstrær og noe mer lukkede hogster. Det har også blitt innført miljøstandarder, jfr. prosessen med Levende skog.

Men til tross for både dette og at skogbruket i Marka er særskilt regulert gjennom Markafor-skriften, erfarer vi at hensynet til naturvern og friluftsliv ikke blir ivaretatt godt nok. Det meste av avirkningen skjer som flatehogst, gammelskog forsvinner, stier kjøres i stykker, og ny skog er ensaldret. Vi har også ferske eksempler på at det snauhogges helt inntil våtmark og vassdrag, og med kraftige hjulspor som gir erosjon ut i vannet. Skogbruket må derfor inn i Markaloven ved en

egen paragraf med spesifikke krav til hvordan skogen skal drives. Det er nemlig en klar forutsetning at skogbruket må forvaltes av Miljøverndepartementet.

Inngrepsfrie områder

Arealet med såkalt inngrepsfri natur og villmark skrumper stadig inn i Norge, og er en viktig kvalitet ved den norske utmarka. Det er et nasjonalt mål å stoppe reduksjonen av slike arealer, og i Oslomarka er det svært lite inngrepsfri natur igjen, primært pga. det omfattende nettet av skogsbilveger. Det må derfor inn et krav, f.eks. i § 4, om at resterende inngrepsfrie områder i Marka skal sikres.

Kommentarer til enkeltparagrafer

§ 1 Formål

Paragrafen må konkret ha med at loven skal sikre Markas grenser. Videre må sikring av kulturminner være en del av formålet. I tillegg må det presiseres at loven bare omfatter idrett som naturlig hører hjemme i Marka, og som ikke medfører støy, forstyrrelse og motorisert aktivitet. Det må også tas med at skogbruket i Marka skal tilpasses lovens øvrige formål.

§ 2 Geografisk avgrensning

ØV mener det noen steder er behov for å utvide grensene for Marka slik de er fastsatt i 1996, og vi vil komme tilbake til dette ved høring på forskriften som skal fastsette grensene. Vi viser for øvrig til tidligere innsendt forslag fra OOF om utvidelse av grensene.

I kommentarene til § 2 skriver MD bl.a.: *Dersom det gis dispensasjon til offentlige infrastrukturtiltak som medfører store irreversible inngrep, kan det være aktuelt å foreta en ny avgrensning av områder ved justering av grensen.* Noe av hovedpoenget med å innføre en egen lov for Oslomarka er jo nettopp å sikre Marka mot flere inngrep som kan redusere dens størrelse. Det bør derfor ikke gis dispensasjon til slike infrastrukturtiltak. ØV mener derfor at en slik merknad er ulogisk og i direkte konflikt med lovens formål, og derfor bør tas bort.

§ 4 Forbud mot bygge- og anleggstiltak, planlegging mv.

Den nye loven skal sikre at Markas natur- og friluftsverdi ikke forringes, og da er det svært viktig å unngå tekniske inngrep. Det er behov for strenge og detaljerte bestemmelser for hvilke bygge- og anleggstiltak som skal være forbudt i Marka, herunder tiltak i landbruket (jfr. forslaget om at området får LNF-status). Det kan være god grunn til å gi en forskrift gjennom § 4 som konkret regulerer (gir bestemmelser om) alle bygge- og anleggstiltak i Marka. Dette er et alternativ til å gå vegen om plan- og bygningsloven, slik MDs forslag legger opp til.

§ 6 Tilrettelegging for ferdsel, stier, løype mv.

I enkelte, mye brukte deler av Marka er det allerede i dag konflikt mellom ulike brukergrupper på visse tider av året. I et lengre tidsperspektiv, f.eks. med økende bruk fordi slike områder får større verdi for rekreasjon, opplevelsesverdi og fysisk aktivitet, kan slike konflikter bli større. Det vil derfor være fornuftig å hjemle en mulighet gjennom § 6 til å utarbeide forskrift om innbyrdes regulering av ulike bruksformer/aktiviteter i Marka. For øvrig støtter vi OOFs merknader til paragrafen.

§ 8 Motorferdsel

I tillegg til OOFs forslag til justering vil vi be om at det blir tatt inn en mulighet (f.eks. ved forskrift) til å kunne regulere (hindre) overflyging av Marka. Flystøy er et stadig økende problem i mange områder, og er i konflikt med det enkle friluftsliv og folks store behov for å komme seg bort fra støy og mas og oppleve ro og stillhet.

§ 10 Dispensasjon

Her ønsker vi oss en strammere lovtekst, og at det er Fylkesmannen som skal kunne gi dispensasjon. Vi foreslår: "Fylkesmannen kan i helt spesielle tilfeller gi dispensasjon fra lovens § 4, 5, 6 første ledd og 8". Vår begrunnelse for dette er at dispensasjon skal være det klare unntaket, og

skal kunne gis ytterst sjelden. I tillegg mener vi at det blir en mer helhetlig og lik forvaltning om det er Fylkesmannen som behandler dispensasjonssøknader enn 19 ulike kommuner. Da får man en samlet vurdering av alle relevante interesser.

§ 12 Særskilt vern

Her ønsker vi å beholde MDs forslag om vern framfor OOFs forslag om sikring. Vi mener at enkelte områder og kvaliteter ved Marka er så viktige og verdifulle at de bør sikres gjennom varig vern, og at det er viktig å signalisere dette. Det dreier seg bl.a. om de siste rester med urskog/naturskog, de små lommene vi har med inngrepsfri natur, kulturminner og områder med stort biologisk mangfold som enda ikke har fått vern etter naturvernloven.

§ 15 Rådet for markasaker (Markarådet)

Vi foreslår at rådets sekretariat legges til OOF. Ellers stiller vi oss bak OOFs forslag til endring av paragrafen.

Når det gjelder andre paragrafer, støtter vi OOFs forslag og kommentarer til § 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11 og 15. For øvrig støtter vi OOFs forslag om å etablere en egen Markaavdeling eller enhet hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som både får ressurser og kompetanse til særlig å arbeide med Markasaker.

Med vennlig hilsen

Steinar Saghaug
styreleder

Jan Olav Nybo
styremedlem